

Tlačová správa
Luxemburg 23. septembra 2021

Podpora EÚ pre reformy na Ukrajine nie je účinná v boji proti veľkej korupcii

Podľa osobitnej správy uverejnenej Európskym dvorom audítorov (EDA) sú veľká korupcia a ovládnutie štátu na Ukrajine napriek opatreniam EÚ stále rozšírené. EÚ sa snaží riešiť korupciu na Ukrajine ako prierezovú prioritu. Finančné prostriedky a úsilie usmerňuje cez rôzne sektory, od prostredia pre hospodársku súťaž až po súdnictvo a občiansku spoločnosť. Audítori však konštatujú, že podpora a zavedené opatrenia neprinášajú očakávané výsledky.

EÚ podporuje Ukrajinu v jej reformnom programe už viac ako 20 rokov. Neoddeliteľnou súčasťou reformy je boj proti korupcii, ktorá je hlavnou prekážkou rozvoja krajiny a je v rozpore s hodnotami EÚ. Veľká korupcia a ovládnutie štátu sú na Ukrajine hlboko zakorenené. Okrem toho, že bránia hospodárskej súťaži a rastu, škodia aj demokratickému procesu. V dôsledku korupcie dochádza ročne k strate desiatok miliárd eur. Európska komisia, Európska služba pre vonkajšiu činnosť (ESVČ) a poradná misia EÚ sa pokúsili tento problém riešiť a podporili niekoľko reforiem na posilnenie právneho štátu a boj proti korupcii na Ukrajine.

EÚ si je už dlho vedomá prepojením medzi oligarchami, vysokopostavenými úradníkmi, politikmi, súdnictvom a štátnymi podnikmi. Audítori však konštatujú, že EÚ nevypracovala skutočnú stratégiu zameranú na veľkú korupciu. Napríklad nezákonné finančné toky vrátane prania špinavých peňazí sa riešia len okrajovo. EÚ napriek tomu na Ukrajine podporila mnohé protikorupčné reformy a aktivity. Vo väčšine prípadov závisí miera podpory od splnenia niekoľkých podmienok. Komisia však často interpretovala takéto požiadavky príliš voľne, čo viedlo k príliš pozitívnym hodnoteniam. Ako príklad audítori uvádzajú bezvízový systém. Uplatňovanie tohto systému nebolo prehodnotený ani napriek tomu, že dve z troch podmienok podpory EÚ neboli splnené.

„Napriek rôznorodej podpore, ktorú EÚ ponúkla Ukrajine, oligarchovia a záujmové skupiny naďalej oslabujú právny štát na Ukrajine a ohrozujú rozvoj krajiny,“ uviedol Juhan Parts, člen Európskeho dvora audítorov zodpovedný za túto správu. *„Ukrajina potrebuje ciele a efektívnu stratégiu na obmedzenie moci oligarchov a zníženie ovládnutia štátu. EÚ môže zohrávať oveľa významnejšiu úlohu ako doteraz.“*

Účelom tejto tlačovej správy je prezentovať hlavné body osobitnej správy Európskeho dvora audítorov. Úplné znenie správy je uverejnené na webovom sídle eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

V praxi priniesla pomoc EÚ len obmedzené výsledky. Jej podpora boja proti štruktúram a formám správania narúšajúcim hospodársku súťaž bola zameraná na správu a riadenie spoločností a harmonizáciu ukrajinských právnych predpisov s normami EÚ. S výnimkou grantov pre nezávislé mediálne zdroje a aktivistov podpora EÚ nebola zameraná na identifikáciu veľkých korupčných systémov, ktorých súčasťou sú aj verejné podniky. Keďže však toľko spoločností na Ukrajine je skorumpovaných monopolov alebo oligopolov, podľa audítorov mala EÚ konať priamejšie, aby odstránila prekážky slobodnej a spravodlivej hospodárskej súťaže.

Podpora reformy súdnictva zo strany EÚ tiež nepriniesla dostatočné výsledky. Projekty EÚ a pomoc pri budovaní kapacít však pomohli pri prepracovaní ukrajinskej ústavy a veľkého počtu zákonov. Takisto podporili vytvorenie nového najvyššieho súdu, čo audítori uznávajú. Tieto úspechy sú však neustále ohrozované mnohými pokusmi obísť zákony a oslabiť reformy. Tie boli príčinou vážnych zlyhaní, ktoré opatrenia EÚ nedokázali zmierniť.

Podobne hlavné protikorupčné inštitúcie, ktoré EÚ pomohla zriadiť, stále zápasia s tým, aby sa prejavili konkrétne výsledky ich práce. Celý systém vyšetrovania, trestného stíhania a súdneho rozhodovania o prípadoch korupcie na vysokých miestach je veľmi krehký. Zatiaľ čo Najvyšší protikorupčný súd začal dosahovať sľubné výsledky, jeho účinnosť, nezávislosť a udržateľnosť sú pravidelne spochybňované. Ďalším príkladom je Národný protikorupčný úrad. Hoci politická podpora EÚ pomohla udržať fungovanie a nezávislosť úradu, neustále je pod hrozbou a jeho rozhodnutia závisia od faktorov, ako sú prokurátori a forenzná analýza. Audítori varujú, že ak je slabý jeden článok reťazca, nemôže riadne fungovať ani celok.

Základné informácie

Ukrajina je krajinou Východného partnerstva EÚ a využíva nástroj európskeho susedstva, ktorého podmienkou je dodržiavanie zásad právneho štátu. Od roku 2014 Európska komisia vyčlenila približne 5,6 mld. EUR na programy makrofinančnej pomoci (MFA) a 2,2 mld. EUR na programy pomoci. Komisia tiež ručí za úvery z Európskej investičnej banky vo výške 4,4 mld. EUR. EÚ je pre Ukrajinu najväčším darcom.

Osobitná správa č. 23/2021 *Znižovanie veľkej korupcie na Ukrajine: niekoľko iniciatív EÚ, no stále nedostatočné výsledky* je dostupná v 23 jazykoch EÚ na webovom sídle EDA (eca.europa.eu).

Neskôr v tomto roku EDA uverejní správu o podpore EÚ na posilnenie [právneho štátu na západnom Balkáne](#).

EDA prezentuje svoje osobitné správy Európskemu parlamentu a Rade EÚ, ako aj iným zainteresovaným stranám, napríklad národným parlamentom, subjektom z oblasti priemyslu a zástupcom občianskej spoločnosti. Veľká väčšina odporúčaní, ktoré v našich správach predkladáme, sa zavádza do praxe.

Kontakt pre tlač

Tlačové oddelenie EDA: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu - Mobil: (+352) 691 551 502
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu - Mobil: (+352) 691 553 547